

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tis-
kovnega društva do-
ljujejo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisli se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 23.

V Mariboru, dne 5. junija 1902.

Tečaj XXXVI.

Mir v Južni Afriki.

Mir v Južni Afriki je sklenjen in že slovesno proglašen. Angleški vojskovodja Kitchener je brzojavil iz Pretorije, da so dne 31. maja burski odposlanci podpisali predložene mirovne pogoje. Zadnji dan meseca maja je prinesel torej Burom in Angležem, česar so si na obeh straneh že dolgo želeli, namreč mir.

Vojska v Južni Afriki je trajala blizu 33 mesecev, torej nad poltretje leto. Vsi omikani narodi so stali s svojim sočustvovanjem na strani Burov, ker je na njihovi strani bila pravica. Gospodstvaželniki Angleži so se hoteli polastiti burske zemlje in burskega premoženja. V začetku vojskovanja se je go-dilo Burom slabo. Takrat so se Buri v velikem številu postavljali na odprtem bojnem polju svojim nasprotnikom v bran, a niso imeli sreče. Zato so spremenili način vojskovanja. Na skritih mestih so se pojavljali posamezni burski oddelki, iznenadili so nepripravljene Angleže, jih dobro naklestili, potem pa zopet izginili. Če prav so bili v teh majhnih bojih Buri večinoma srečni, vendar so si tudi že-leli pravičnega miru. Vsi moški so bili v vojski, doma so ostale le žene in otroci. Poljedelstvo je nehalo, ž njim pa tudi obrt in trgovina. Buri so čutili, četudi srečni v svojih bojih, vendar tudi vso težo in krutost vojske.

Še bolj veseli pa so sklenjenega miru Angleži. Njihov ugled, ker so se slabo voje-vali, je pred vsem svetom mnogo trpel. Ne-pregledno število vojakov in častnikov je

umrlo na bojnem polju. Na milijone denarja se je potrosilo za vojne stroške. Mnogi An-gleži so tudi uvideli, da delajo krivico Burom in to jih je bolelo. Zato je zavlada po An-gleškem nepopisno veselje, ko se je dne 1. junija, zadnjo nedeljo, razglasilo, da je mir gotovo sklenjen. Miru se veseli posebno tudi kralj, kateri se da v kratkem z vsem sijajem kronati.

Pogoji, pod katerimi se je sklenil mir, so sledeči: 1. Buri odložijo takoj orožje in je oddajo. Angleškega kralja Edvarda VII. pripoznajo kot svojega vladarja in se mu ne bodo več upirali. 2. Vsi Buri izven domovine, tudi taki, ki so bili v boju proti Angležem, ako sedaj pripoznajo pokrovitelj-stvo Angležev, se smejo vrniti. 3. Vsem Burom se vrne prostost in njih imetje. 4. Ne bo se postopalo proti onim, ki so se bojevali proti Angležem.

Glavna točka, neugodna za Bure, je pač prva, v kateri morajo odlej pripoznati an-gleškega kralja kot vrhovnega vladarja. Sedaj še natančnosti o tej točki niso znane, zato je mogoče, da angleški kralj vkljub temu ne bo imel pri Burih mnogo govori. Potem bi bili imenoma sicer Buri odvisni od Angležev, v istini pa ne. Vsi prijatelji majhnega bur-skega naroda upajo, da se je pogodba skle-nila v tem za Bure ugodnem smislu.

Državni zbor.

Davek na železnične vozne liste.

O tem davku se že dolgo govori. Vlada ga zahteva, da pokrije svoje stroške za boljšo

pokojnino uradniškim vdovam in sirotam, za zboljšanje plač avskultantom in diurnistom in da se nadomesti dohodek od državnih mitnic, ki odpade, če se odpravijo mitnice. Dne 2. junija se je imela začeti obravnava o tem davku. Toda Čehi niso privolili v to razpravo ter vložili 2 nujna predloga, o ka-terih bi se bila morala takoj začeti debata. S tem bi se bila onemogočila razprava o voznih listih. Snidli so se toraj načelniki raznih klubov ter se posvetovali o položaju. Sklenilo se je, da se odstrani za zdaj obrav-nava o voznih listih iz dnevnega reda, ter se začne obravnava zastran stavb hišic za delavce. Te hiše bojo uživale velike ugodnosti zastran lišnega davka. V zbornici je načelnik proračunskega odseka dr. Katrein stavl pred-log: »Iz važnih vzrokov predlagam, da se postava zastran železničnih voznih listov preloži na poznejši čas in se začne obrav-nava radi stavb delavskih hišic.« Vodja Vsenemcev, Schönerer pa je kričal: »Kateri so pa ti vzroki?« Ko je zbornica z velikan-sko večino glasov privolila v to spremembo dnevnega reda, je mož zopet vpil: »Častitam Čehom — častitam Čehom.« Čehi zahtevajo, naj se njim vrnejo jezikovne pravice, sicer ne pripustijo obravnavati o nobeni postavi, katera je ugodna za vlado. Ker pa vlada res potrebuje teh novih davkov, zato hočejo Čehi vlado prisiliti, da njim mora povrniti njihove pravice. Če ne izsilijo teh pravic zdaj ali vsaj preden se sklene nagodba z Ogersko, bo preteklo zopet 10 let, preden bojo imeli tako lepo in ugodno priložnost, kakoršno imajo sedaj.

Listek.

Spoštuj očeta in mater.

Hrvatska narodna legenda; zapisal Ant. Kosi v »Za-bavni knjižnici za slovensko mladino«.

Bil je vroč in soparen dan. Kristus in sveti Peter sta potovala iz kraja v kraj, od sela do sela, da bi se prepričala, kako krš-čanski ljudje žive. Pot dovede naša popot-nika na veliko ravan. Polje se vrsti za poljem, travniki za travnikom, nikjer pa ni sledu o kakih hiši ali bavitici. Vsled velike vročine in težke hoje začne božja popotnika močno že-jati. Toda blizu ni vode, ne studenca.

Kar dospeta do njive, na kateri je bilo pet oseb pri delu, štirje mladeniči, pa en starček; kopali so. Zelo se čudita Kristus in sveti Peter, videč, kako mladeniči vsak tre-nutek priganjajo sključenega starčka, naj pridno dela.

»Hvaljen bodi Bog! Bog z Vami!« po-zdravita popotnika. »Hvala vama za pozdrav!« odvrnejo mladeniči, med tem pa že spet jeden dregne z lopatnim držajem starčka v rebra, češ: »Ne oziraj se okrog, le brzo se giblj!«

»Jeli kopljete?« popraša sveti Peter. »Da, kopljemo,« odgovori najstarejši mladenič, »toda naš oče noče; pravi, da je že star, a je in pije pa lahko, za to ni prestar!« To

izgovorivši, seže mladenič v bližnji grm po vrč z vodo ter se krepko iz njega napije. Vrč ponudi nato svetemu Petru. Peter pa ne pije, marveč pomoli posodo Jezusu. A Gospod se brani pijače, češ: »Pojdiva, Peter, le dalje.«

Petru se zelo čudno zdi, da se Kristus ponujene vode ni niti dotaknil, zakaj vedel je dobro, da je Gospoda strašno že-jalo.

Ko korakata zopet dalje po razpokani zemlji, povpraša Peter božjega mojstra:

»Gospod, dovoli, da te vprašam, zakaj nisi hotel vzeti vode, ko vendar dobro vem, da si močno žejen?«

»Pil nisem zato, ker me niso videli,« odgovori kratko Zveličar.

Sveti Peter se temu odgovoru še bolj čudi, saj je vendar vedel, da so Kristusa videli vsi kopači, a upal si ni, da bi pozve-doval dalje o tej stvari.

Popotnika se pomikata vsa trudna, še bolj pa žejna, dalje in dalje. Prideta do druge njive, na kateri najdeta dva mladeniča, ki tudi kopljeta, a poleg njiju stoji starec, ki ju pri delu nadzoruje.

Po kratkem pozdravu pristopi sv. Peter k mladeničema ter ju nagovori: »Kaj ne, da vama je vroče pri delu?«

»Vroče, vroče,« odgovori jeden mlade-ničev, »a kaj si hočeva, oče se nama je po-

staral, pa ne more več delati. Dokler sva bila midva še slaba, je obdeloval oče to njivo, hranil naju je in redil, toda sedaj je najina dolžnost tudi po božjem zakonu, da z one-moglim starčkom lepo ravnava ter mu osladi-va večer njegovega življenja.«

Medtem ko je mladenič to govoril, je segel starček v grm po vrč vode, se napil, potem pa ponudil pijačo popotnikoma, rekoč: »Evo vama, napijta se, saj vem, da sta žejna.«

Peter prime vrč, ga ponudi Jezusu, ki radostno prime posodo ter se sladko napije.

Zahvalivši se za prijaznost in postrežbo, potujeta Zveličar in sveti Peter dalje.

Med potjo vpraša Peter Kristusa po vzroku, zakaj je tukaj tako rad pil.

Kristus odgovori: »Ker so me tukaj videli.« Svetemu Petru je bil tudi ta odgovor Gospodov zagonetka, koje si ni mogel rešiti.

Kristus pa nadaljuje: »Na prvi njivi sem našel nehvaležne, brezsrčne sinove, ki ne po-znajo svojega zemeljskega očeta; iz tega sledi, da ne poznajo tudi nebeskega Očeta. Iz njihovih rok nisem hotel vzeti pijače, ker vem, da so take roke proklete od mojega nebeskega Očeta. Na drugi njivi pa sem našel hvaležne, usmiljene sinove, ki poznajo svo-jega zemeljskega očeta, pa zato tudi nebeskega Očeta. Iz njihovih rok sem rad vzel vrč, ker